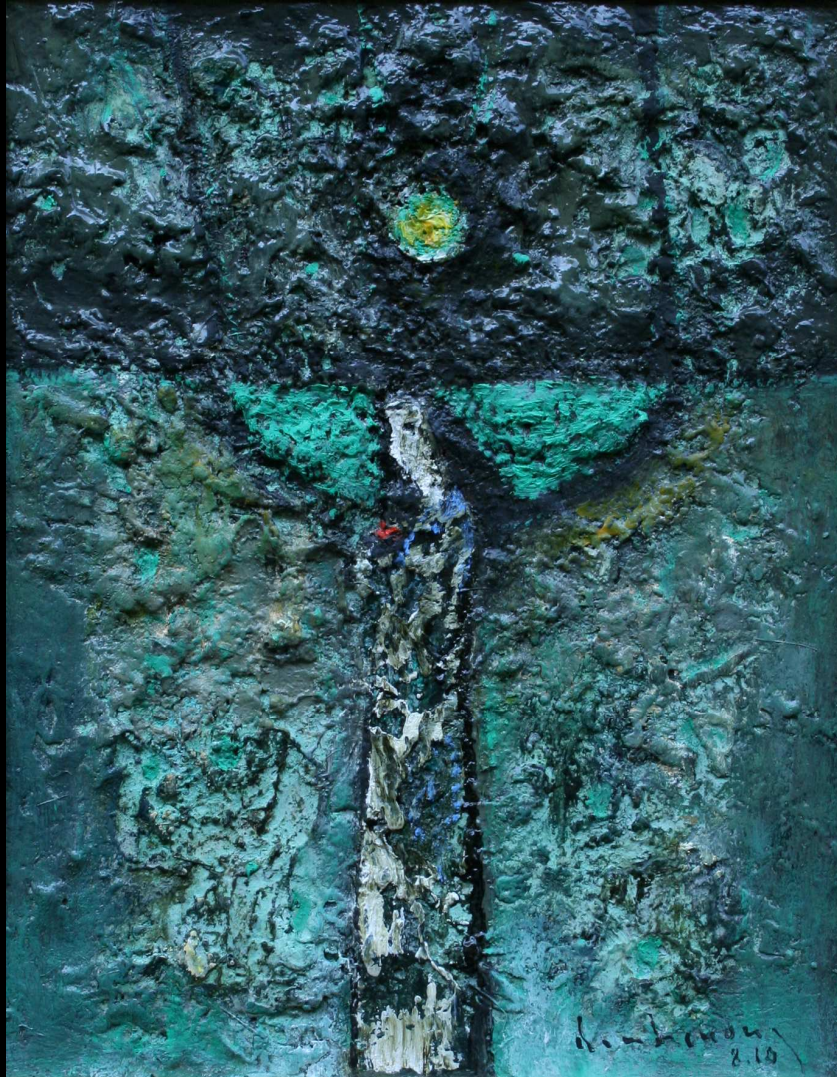

PHẠM THỊ ANH NGA

nhật nguyệt

DẤU YÊU

Thơ

NHÀ XUẤT BẢN THUẬN HOÁ 2010

nhật nguyệt

DẤU YÊU

PHẠM THỊ ANH NGA

NHẬT NGUYỆT
DẤU YÊU

Thơ

Nhà xuất bản Thuận Hoá

2010

LỜI TỰA

Hình như là tình yêu

Người ta đã từng nói đến một nền âm nhạc tuổi ngọc, một nền hội họa tuổi ngọc, một nền văn xuôi tuổi ngọc, tương đương với ý niệm tuổi *teen*, vậy có thể nghĩ đến một dạng thức văn học tuổi ngọc trên nền tảng của một tâm lý học tuổi *teen* (psychology of teen age). Tại sao không? Phạm Thị Anh Nga đã thử ngòi bút cho ta một dạng thức của thơ như vậy, từ khi chị bắt đầu đưa đẩy ngòi bút theo một cảm hứng riêng. Phải chăng đó là những dự báo đầu tiên về tâm hồn, nhưng dù sao một tiếng chim quyên bé bỏng cất lên trong khu vườn cũng báo cho nhân loại biết rằng mùa thu đang về. Người ta đã thấy một phần của thế giới âm nhạc trong trào lưu nhạc trẻ hiện nay, một phần của thế giới hội họa trong bút pháp tranh làng Hồ và bút pháp của Walt Disney, hoặc chất văn xuôi tuổi ngọc qua thế giới đồng dao hoặc qua không khí truyện đầy chất huyền thoại...

Thế rồi tuổi ngọc cũng qua đi, không kịp nhận biết, nó qua đi khỏi tầm mắt, không thể tìm lại, như “bóng câu qua cửa sổ”. Ở đây Anh Nga sẽ đưa ta trở lại một thế giới còn trinh nguyên của chính tâm hồn thơ dại của mình và

góp nhặt lại để đưa vào thế giới sách. Không phải là không thể tìm thấy, nhưng nói thực, cũng thật là hiếm khi một tập thơ của tuổi ngọc đến tay độc giả để mang lại cho con người những tiếng nói bập bẹ đầu tiên của con người bắt đầu nhìn vũ trụ. Quả nhiên không hề có một sự cuồng say, mất tự chủ nào; tất cả chỉ là sự đắm thắm, nhẹ nhàng, như khi trong giờ lưu luyến, tình yêu, sự cô đơn, sự giận hờn, tình thương đối với người cha đã mất, nỗi e sợ ngập ngừng khi tiếp nhận tình yêu thương và chút kính nể đối với kẻ mà tác giả gọi là “ông bạn lớn”... Anh Nga vẫn biết quan sát một thành phố để xem nó khác hoặc giống với Huế như thế nào (Paris và Rouen). Cũng có đầy đủ những nhân vật cụ thể, nhưng tự nhiên nó đã đổi khác với tâm trạng người đi, người nhìn, là người có tâm hồn tuổi ngọc. Những nỗi niềm trong lòng giống như là chỉ được Anh Nga chiết ra để dẹt nên ổ kén để hồn vía của Nga nằm gọn ở trong đó và thoát xác bước ra, nhạy cảm và sinh động để bước vào tuổi trưởng thành và loay hoay tìm định nghĩa của tình yêu, và để trải nghiệm những năm những tháng tiếp theo của cuộc đời cho đến những phút giây tận cùng trước khi thân thang bước vào cõi khác.

Ngày 20 tháng 11 năm 2009

Hoàng Phủ Ngọc Tường

bé bỏng

ngọn gió đi qua
làm rớt cái hôn mà không biết
em nhạt về
gói ghém
gởi cho ai

1988

em khóc

nước mắt
là cái thước đo hờn dỗi
mỗi lúc giận anh
ở xa
nó trở thành thương yêu
nỗi nhớ
và cái buồn
thấm đẫm trong em

1988

nguyên cớ

sao đổ tại trời
tại phép thánh thần
thiên binh địa tướng
khiến chúng mình
ngã chúi vào nhau
chỉ là
nhịp rung thần kỳ
không hiểu nổi
giữa mênh mông
tình cờ

1995

nhớ

thảo nào đang nắng bỗng mưa
đang ngày bỗng tối đang trưa bỗng chiều
thảo nào chân bước vẹo xiêu
tựa cây cây đổ qua cầu cầu nghiêng
tưởng là thoáng nhớ thoáng quên
có đâu tóc rối mắt quầng môi phai
tội tình ai lắm ai ơi

dễ thương

bé đừng chạy vội rồi vấp nắng
nắng mô thương gót nhỏ hài thêu
lỡ té đau buồn lòng anh lắm
cứ khoan thai buổi học về chiều

áo bé trắng thơm hương sách vở
nhắc nhớ về một thuở học trò
gửi cho anh nụ cười chớm nở
kẻo anh về dáng lại buồn xo

răng cứ lười thối đi không ngó
cho anh soi bóng ở mắt hồng
mắt dễ thương làm anh lơ ngơ
đứng tim anh bé chịu đèn không

trách ông trời có chi ác lạ
giữ bé hoài ở tuổi ngây ngô
biết rằng chừ mới hồng đôi má
mới thẹn thùng ngó lãng đi mô

túi ni e là anh ngủ mớ
trong chiêm bao áo lụa bé về
sẽ ngập ngừng nhìn anh không nói
mà đượm hồng cả một cơn mê

có thuở anh đưa em về

Anh đưa em về trong đêm hoang vu
xe lăn bánh êm như tấm thảm bay huyền thoại
giữa mênh mông bốn bề yên ngủ
có hai kẻ lạc loài thao thức bên nhau

Anh đưa em về trong đêm thâm u
đêm tối đen như tấm áo tử thần dày đặc
văng vẳng thềm thì tiếng anh hay là tiếng gió
động trên vai em động trên tim em

Anh đưa em về trong đêm mê cung
ánh mắt anh dịu dàng bàn tay anh nồng ấm
thời gian cho nhau đếm từng giây từng khắc
đời thường dễ gì dung chứa mộng và mơ

Anh đưa em về đường xa ôi xa
nỗi nhớ đã giúp em vượt hàng trăm cây số
tìm cho nhau làn hơi thân quen mật ngọt
tia sáng dịu dàng cho những tháng ngày tăm tối lên
đên

Anh đưa em về với núi cùng non
về với căn phòng lộng lẫy nghìn đóa
về với tĩnh yên với mây trời gió núi
với cõi riêng em một cõi chỉ riêng em

nỗi đau riêng

có thể bây giờ
lá chưa đau
và sương mai
chưa long lanh ngấn nước

có thể bây giờ
cỏ chưa khóc
mưa chưa than van
chiều chưa man mác

có thể bây giờ
nắng chưa phai
gió chưa rối tóc
và hạt bụi
chưa vương lên mắt

nhưng hoài huỷ xa xôi
làm sao em dễ dàng

nhịp tim thổn thức...

mưa Paris

nào ngại gì đâu
mưa
chỉ vừa ướt tóc
phơn phớt dịu dàng
những chấm sao

mưa Paris
không ồn ào giận dữ
như bão tố Bretagne
không âm ỉ
như mưa rừng Fontainebleau
không dai dẳng dầm dề
như mưa Huế
cũng không bất chợt
như mưa Sài Gòn

tựa vai ai
em thềm

giấc ngủ bình an
trong tiếng ru thì thầm
của mưa

Re: tu tien

* để đáp trả những câu thơ:

đường lên tiên động vô vàn khó

đường xuống trần gian có dễ gì...

chỉ e

anh ngại

đường xa

ngại lối vào trắc trở

ngại lối ra gập ghềnh

phải mà

chung ngõ

chung hiên

có khi đâm vương bước

đến chẳng thềm ngó nhau

Rouen

vẫn là Huế đó thôi ¹
con sông ngăn đôi thành phố
nhà em bên hữu
bên tả là cõi mơ
quanh một vòng hết phố
lẩn quẩn dăm đường ngang dọc
về đi thôi
luyến lưu gì mà e ấp ngập ngừng

cũng buổi chiều êm
âm thầm tiếng nhạc
trong tĩnh yên
cũng bờ dốc Nam Giao
xuôi về Bến Ngự
về ga
cũng An Cựu xa xa nhắc nhớ
bước lãng du

¹ Rouen là một thành phố nổi tiếng của Pháp, thành phố của nhà thờ và những ngôi giáo đường, của nghệ thuật và thơ. Đặc biệt địa hình và khí hậu của Rouen có những đặc điểm “rất Huế”.

cũng xứ sở nhà quê
cũng nỗi niềm tỉnh lẻ
cũng nắng mưa chen mùa
như lòng người bỗng dưng mưa nắng

có thuở mưa trên đồi núi

ừ thôi chỉ một mùa hoa
trên đồi thông ngút ngàn xa gió hờn
bước về sao thấy băng khuâng
sao hàng mây nhỏ lâm thâm khóc hoài
mưa lừa thừa mãi không nguôi
ướt vai tóc để ngậm ngùi gió reo
lòng ta vướng sợi mưa chiều
về tương tư cảnh núi đồi mưa bay
ừ thôi chỉ thoáng mơ này
ta về gửi núi nhờ mây trông chừng
mai ta đi lạc vào rừng
cũng nghe quen thuộc tựa chừng nơi đây
có thông từng chập lung lay
nhìn người một thuở mưa bay trên đồi

dặn dò

thôi anh
nắng xế
chiều tà
tình phiêu du thì mãi
vẫn là
tình phiêu du

thế trần
còn luy
đường tơ
nỗi niềm riêng thôi cảm nín
em về
kẻ khuya

muôn trùng
vạn nẻo
sơn khê
thên thang anh dẫn bước
mắt đêm đìa
cứ mặc em

cuộc chơi
thôi khép
vào tim
dấu mai ta thất lạc
cũng còn
tìm thấy nhau

dấu lặng

ai tung bụi nắng
vào cỏ non xưa
em thiếu nữ

em nhạt nhẽo đến một đời
chưa tài nào gom đủ
dấu thu phai

ai gieo hò hẹn
vào thơ ngây
em một thuở

và mù tằm
mù tằm
mù tằm

những cơn mưa đời

năm nay Paris thường có những cơn mưa bất chững
làm ngẩn ngơ du khách
trong đêm khuya
hay giữa ban ngày
không báo trước
mưa
dẫu trái mùa
vẫn lạnh lùng trút xuống
những sợi tơ cuộc đời
dịu êm mà vô cùng tàn khốc

hạt mưa nào
nhấn tâm xua em vào đêm đen
không nơi ẩn náu
hạt mưa nào
cuốn trôi những mẩu bánh nhỏ nhoi
của cậu bé ngày xưa
thay chim chóc
để trong đêm âm u

em không tìm đâu ra lối đi về
chẳng thấy đâu là phương hướng

hạt mưa nào
âm thầm gọi nhớ
âm thầm xói vào
dấu yêu

có phải suốt dọc chiều dài cuộc sống
em vẫn mãi chơi trò trốn tìm
với những cơn mưa

tiễn đưa

* tặng T.H.N.

về thôi Ngh. - chớ ngại ngừng
dấu xưa nào có làm chùng bước nhau
tóc bay vướng phím mưa ngẫu
tơ hồng Ngh. ước lao đao mất rồi
nhớ Ngh. em nhớ môi cười
vần thơ vết tích một thời cũ xưa
Ngh. về không khéo mây mưa
xoá tan những dấu chân đưa đón này
mốt mai rong ruổi đó đây
có tìm một áng mây bay qua cầu
chất lên đôi chút mưa mau
mộng mơ thuở trước ngày sau cũng nhòa
nhớ thương chắc sẽ phôi pha
về thôi Ngh. – hãy thật thà quên em

giã từ

cuộc đời đâu là những cộng trừ toán học
nên dễ gì chia khoảng cách gần xa
từ nhà ga tới chân cầu cứ ngỡ là xa
người thấy không vẫn trong tầm tay với
và còn mười hai tuần ba tháng
em nhắm tính sao đây
cho ngắn lại chuỗi ngày
lên đèn đất khách

dẫu đi đến ngày mai
dẫu đi hết cuộc đời
chẳng thể nào tìm ra chuyến xe mộng tưởng
hai mươi ba giờ đã qua ²

² Sau 11 giờ đêm, các tuyến xe buýt ở thành phố Rouen (Pháp) ngưng mọi hoạt động.

người ơi mau cất bước
đường em đi còn hun hút nghìn trùng

dẫu không là cô học trò kém cỏi
nhằm lẫn thời gian với không gian
em vẫn đáng với lời người trách cứ
bởi có khi em quên điếm mốc trong đời
trong đêm tối em suýt lạc đường quên phương hướng

đừng cho em quyền chọn một chuyến tàu
sẽ vô cùng hoang tưởng
bởi có chuyến tàu nào
không phải tiễn đưa
đừng cho em quyền chọn một con tàu
em tìm hoài không thấy
con tàu của ước mơ

không ai hai lần tắm trong một dòng sông
không ai tìm nắng hồng khi chiều đã xế

cho dù mùa này
chín mười giờ đêm chưa thật là đêm ³
người ơi thôi khép lại
mộng mơ hư ảo
cuối cùng cũng chỉ thế thôi

³ Mùa hè ở Pháp, 9 giờ đêm trời vẫn còn rất sáng.

dễ gì

có nhau

tưởng như đơn giản
nhưng dễ gì mà định nghĩa
khi trang sách xưa
tích tuồng cũ
câu ca dao
nắng
và mưa
và gió
khi tất cả
có thể là nguyên cơ
để nhen nhóm
dấy lên trong nhau
nỗi nhớ

ôi *nhệm mầu*
giản dị thế
nhưng dễ gì mà giải thích
khi sáng trưa chiều tối
quần quanh phố cũ
hay thơ thần góc trời xa
khi trong không gian thời gian
cả trong chiều sâu tâm thức
quanh em đông đúc
hay một mình
mỗi một tích tắc
nỗi nhớ
có bao giờ
không là cõi phúc

hoang tưởng

khoan rơi
ơi ngọn lá mỏng
khoan rơi
cứ vin cành dù run rẩy
để lời ai xưa
còn bít vào

xa xôi
mặt mưa thui thủi
mặt nắng liêu xiêu
nhấp môi hạt sương khuya vắng
ngỡ giọt hồng đào
tri âm

10 / 2003

khi xa

thôi anh
tức giận có ích gì
chẳng qua trần thế
giống hồi chuông xa
gọi về
cảnh tiên
sương khói u mê
đừng ngập ngừng
mà lạc lối
ở hay về cũng khó khăn

anh cũng đừng
ân hận ăn năn
em được khóc
là ân huệ đời ban
cho chúng mình
đã là tiên
mà còn được vương bụi trần

chẳng như sỏi đá
bên đường vô tri

sao anh còn
nấn ná mà làm chi
khiến em càng
dở khóc dở cười
chẳng giống ai
dù gì cũng đã hết
giờ chơi
dương trần réo gọi
cõi tiên
đâu dám cầm

không tên 4

cấm t. khóc dấu về phương khác
gió sẽ mang lời nhắn tới em
những phiến mây cây lá nghe thầm
cũng chỉ chúc tơ hồng thêm chặt

cấm t. sợ mối mai không gặ
thuở t. về lại chắc xa xôi
phải tại t. quên lối ngược xuôi
đường về phố t. không thềm nhớ

cấm t. lo lắng tình sẽ lỡ
dù gì cũng chỉ thoáng băng khuâng
tuần lễ qua chưa khiến tim ngân
cùng nhịp điệu chỉ xao động tí

cấm t. ngại em quên t. kỹ
như quên nụ cười trong chiêm bao
môi cười xưa có phải héo rầu
cũng còn mãi dấu buồn da diết

cấm t. bảo sau này anh biết
bé lớn lên làm vỡ nhiều tim
trách chi em vẫn quá ngoan hiền
không thích sắm vai người đã lớn

cấm t. nhất em trong lòng kín
đi quanh chơi chẳng được hay sao
t. làm em bỗng chốc lao đao
khi trao chiếc lồng ru chim nhỏ

em muốn cấm tim t. nhưng nhớ
nhưng sợ mang tội với thánh thần
cấm t. nhiều em cũng phân vân
rằng quyền cấm em nào đâu có

không tên 14

ta phải kể như là đã lạc mất nhau
từ một hôm nào xưa đưa em về góc phố
ông bạn lớn quay đi không nói lấy một câu
để hoang phế đời nhau như muôn vàn tinh tú

ở thành phố xa chẳng lúc nào còn có
những đoạn khúc phiêu du từ phố nhỏ nữa đâu
chẳng phải tại nơi ông, nơi em hay nơi ai cả
một khi ta đã bắt đầu tập tành quên nhau
ông nhỉ

nếu quên được đã là hạnh phúc nhất
dẫu tháng ngày sau có hệt hẵng không ngờ
em mong sao quên được ông ngay lập tức
bỏ hết muộn phiền dai dẳng từ lúc xưa

càng lớn lên em càng thấy rõ
không điều gì có thể tồn tại mãi với thời gian
nếu ta không vội về săn sóc thường xuyên ấp ủ
thế mà ông lại quên khuấy đi cả một lời hứa cũ
không thèm về thăm em trong suốt mấy năm dài từ lúc ông
quen và vụt xa em một cách không ngờ
ông cứ bảo – ông rất muốn bay ngay ra phố nhỏ
sống lại những ngày êm ấm đã xưa
nhưng ông không bao giờ về lại Huế không bao giờ
bỏ mặc em với nỗi mong chờ
những hạt nước mắt dỗi hờn không tránh khỏi

em chẳng có trách gì ông đâu ông
bởi em hiểu đời sống có những khúc quanh mờ lung
làm lạc mất lối về vùng hạnh phúc nhỏ
nhất là một khi ông đã buộc ràng mình với cõi đời đang
sống ở nơi xa
và nhận thấy là không cần gì một chuyến về thăm
nuôi lại trong tim những xao động đã lịm tàn
cho tình cảm úa khô một nguồn hơi sống
cho cô bạn nhỏ ngày xưa một tia nhìn rất ấm
ru ngủ hồn nhau trong một lối đi cùng

những ngày dài nhất với bao biến chuyển quanh em
làm sao em khỏi có những lần oà khóc
cho lảm mất mát làm chùng lòng mỗi lúc một nhiều thêm
và làm sao em khỏi tủi thân khi không có ông ở cạnh bên để
vỗ về ủi an chăm sóc...

ông có biết với quá nhiều đổi thay trong ngày tháng qua
em đã quên phần nào những gì quanh ông bạn lớn
và cuộc sống mới mãi xoay quanh lấy em chẳng buông tha
làm nỗi nhớ về năm xưa ngày thêm phai nhạt
ông có biết mỗi ngày em quên ông thêm một chút
là sẽ có khi ông chỉ còn là cái bóng hắt hiu đối với đời em
và nếu có tình cờ gặp lại ông trong một lúc nào hao hụt
em sẽ tỉnh khô vì hết nước mắt để rơi xuống rất êm đềm

ông bạn lớn có biết
nhiều khi phố nhỏ thật buồn với những cơn mưa
oà vỡ trên lối đi đã phai mất những dấu chân nào quẩn quít
em vẫn nhủ với tim hồn mỗi khi nghe ướm đều trên môi má
“chỉ là những hạt mưa rơi nhòa trên mắt mũi mái tóc buông lơì
và bầu áo dài buông trong gió”
em cũng nghe loáng thoáng đâu đây có lời hát nào quen thuộc
“đưa em về dưới mưa nói năng chi cũng thừa như mưa đời
phất phơ chắc ta gần nhau chưa”
nhưng vì em chỉ đi một mình qua những lối mưa
không như một tối nào ông tiễn em ở góc phố
cho nên sâu đậm lắm sự lẻ loi trong những bước vụng về
lao đao như ngọn lá xa cành trước cơn bão nhỏ

không tên 15

từ tháng hai đến tháng bảy
năm mùa trắng mà mấy mùa thương
mình xa từ dạo tiễn đưa năm cũ
khoảng cách mệnh mông sao vẫn thấy gần

tháng bảy mưa ngâu vừa mềm nỗi nhớ
như tháng hai rét mướt ủ ngậm ngủì
trời sinh t. tháng bảy
trời sinh em tháng hai

không phải nồng thương thì làm gì sau bao năm cách trở
vẫn chẳng mờ phai mơ ước một thời

vẫn chẳng mờ phai một thoáng mơ đời
dù hai phía đời chia hai đũa
vẫn chẳng mờ phai trong tâm trí một ngày
của năm xưa trời sinh t. tháng bảy
vẫn nhớ về
dù chưa một lần nâng cốc cùng nhau

vẫn nhớ về
có dễ gì hiểu được vì sao

từ nơi em sang đến nơi t.

phải có đến hơn nghìn cây số

đường đi tiếp nối

ơi những chuyến tàu những chuyến bắc những chuyến xe
từ phố nhỏ đến đất B.T.

nối lại đường tim

liệu có không một sợi tơ mềm

hồng thắm

chào mừng t. một ngày tuổi lớn

em vẫn loay loay trong góc lớp buồn tênh

bây giờ đang mùa tuyển sinh

em phải “giám thị” một phòng thi để chuẩn bị chọn học trò
vào năm học mới

trước mắt em

là những cái đầu cắm cúi

những dãy ghế bàn rộn rịp mùa thi

em biết gửi cho t. cái gì

chẳng lẽ gửi một tờ giấy thi có hai chữ ký

mà em luôn được ký ở hàng đầu

chẳng lẽ gửi t. một hoa hồng nhỏ

mà em đã vụng về phác hoạ theo những mẫu hồng ép khô
của những năm xưa đoản khúc

ơi t.

mỗi một lời chúc

cũng khó lòng gửi nhau

thì làm sao cho tim hồn ngoan ngoãn

nhớ thương chỉ vừa đủ nghĩa tin yêu

không tan thành nước mắt

có lẽ mai sau

rồi sẽ có mai sau em tin thế

sau bao năm chia làm hai phía

cuộc sống sẽ mở ra cánh cửa nhiệm màu

dù cửa đời rất nhỏ

để t. và em không phải gửi cho nhau những cánh hồng úa

từ xa

mình sẽ suốt đời chăm sóc một vườn hoa

hạnh phúc

 có đoá hồng nở rộ cho t.

có nụ hồng chớm hé cho em

mình phân chia nhau công bằng t. nhé

và mỗi ngày “lễ lớn”

mình đều có nhau

mai sau

rồi có đến cho nhau

cõi phúc

đón chào ngày năm xưa trời sinh ông bạn lớn

tháng bảy mưa ngâu

tháng bảy mưa lao xao

dễ thương như lời hứa mới hôm nào

có phải

t. ời

từ tháng hai đến tháng bảy

năm mùa trăng mà chỉ một mùa thương

không tên 16

em hiểu ngoài những cái tên ba mẹ đã khai sinh
những kẻ thương nhau thường tìm thêm những tên gọi
khác

có thể mượn vay ở những tích tuồng cổ xưa có vua cha
ngai vàng uy nghi gấm hoa đài các
hay những thiên tình ca truyền tụng bao đời
có thể ngô nghê ngớ ngẩn đến buồn cười

những cái tên dù hay dù dở
cũng gọi lên nhiều nồng ấm yêu thương
những cái chung riêng ý nghĩa vô ngần
của hai con tim đồng nhịp
như hai ta

nhưng ông ơi đừng gọi em là Iseult là Eugénie là Anne là
Véga
ông có muốn
đời mãi mãi chia xa
và hai đứa chỉ có thể tìm gặp nhau trong cõi chết
như Tristan và Iseult trong câu chuyện ngàn xưa
đã trót nốc rượu tình trong cơn khát
hay ông muốn
làm mây phiêu bạt muôn nơi
để em là Eugénie khắc khoải ngóng mong hoài
người bạn cũ
mỗi buổi chiều về thầm gọi Charles ơi
hay ông muốn
giây phút bên nhau ngắn ngủi
như trong chuyển rong chơi của công chúa Anne với
chàng phóng viên trẻ tuổi
rồi nàng quay về gác tía cung son
nơi những lễ nghi triều phục cũ mòn
giam hãm tình yêu và mơ ước

hay ông muốn
mình là Sirius và Véga ở nửa thiên cầu nam và nửa thiên cầu
bắc

hai vì sao rạng rỡ nhất trong đêm
suốt đời nhìn nhau chẳng hội tụ một lần
không như Chức Nữ và Ngưu Lang với chiếc cầu ô thước

hãy gọi em là gì cũng được
nhưng đừng gọi em là Iseult là Eugénie là Anne là Véga
em chẳng muốn đâu một kết thúc chia xa
cho mầm hạnh phúc thương yêu vừa nhú
hãy gọi em là mèo mun là chó cún là chuột chù là bất cứ con
nào trong mười hai con giáp

là mặt trời là mặt trăng là một vì sao
là cỏ hoang giun dế cào cào
hãy gọi em bằng tất cả những cái tên ông thích
nhưng đừng gọi em là Iseult là Eugénie là Anne là Véga
đừng bao giờ gọi em bằng những cái tên dẫn đến chia xa

lạ lắm

** gửi người anh xa xứ*

anh nhé

đâu cần phải sóng đôi chung nhịp bước

anh vẫn đồng hành cùng em vào lớp học sáng nay

mưa Brest vỗ nhòa trên mắt môi em trên vai tóc em

hay mưa Huế mưa Paris

những cơn mưa suốt đời nối nhau vằn vãi

rồi sẽ có hay không cho em những sợi mưa nhỏ nhoi

ngoan hiền hạnh phúc

thay cho những trận mưa oan khiên nghiệt ngã bão bùng

cùng em vào lớp sáng nay
là ngôn từ của anh qua bài thơ bài văn em giảng
khi học trò mãi mê theo âm hưởng mưa Brest nắng Algérie
và vỡ nhoà trong lòng em những hạt mưa lung linh xa xứ
anh nghe không anh
không gian dẫu xa ôi xa mà thời gian sao gần thật là gần
bởi tức thì những điều anh dặn dò kịp theo em đến lớp
ôi nhiệm mầu cái tình mến thương dịu dàng ấm áp
chiếc đũa thần kỳ phù phép của anh

anh là ai
là ai là ai
giữa cõi nhân gian hư thực chập chùng
anh tí tặn cuối muôn trùng
hay anh đâu đây quần quanh gần gũi

lộc đầu năm

gói cho anh một mênh mang nắng
một long lanh sương
một hiu hiu gió
một chút
Huế vào xuân
mềm mại như tơ
tình như muôn thuở Huế tình

ngắm giùm anh
những sắc màu chúm chím
đào mai vạn thọ cúc kim quật
chẳng chen chúc phô hương
mà từ tốn
dung dị nhẹ nhàng
đượm xuân

lập xuân Quý Mùi

luy trần

tu tiên mà dạ phàm trần
chia tay
chân không muốn bước
con mắt cứ tần ngần
ngó theo

giam mình
trên dốc núi cheo leo
mà tim hồn
vẫn lưu luyến
lang thang theo với người

bao giờ cho hết tội người ơi
có chăng
là hoá kiếp
mới thôi
vương luy trần

ngôi nhà không ngõ phố

** tặng một người thương mến*

ngôi nhà không ngõ phố
lắt léo lối dọc đường ngang
không xóm thôn không phường làng huyện xã
không cả số nhà

ngôi nhà
chỉ mỗi một lối vào ra thẳng tắp
không cửa phụ cửa sau
nhưng rất nhiều khung cửa sổ nhỏ to ẩn hiện
mở ra chẳng phải những góc trời mây gió phiêu bồng
chỉ là những thế giới lạ lùng kỳ ảo
những ngõ ngách đầy ký hiệu vô hồn mà sao quá đối mến
thương

ngôi nhà

lửng lơ trong không gian huyền hoặc giữa thực và mơ

để gì ai đột nhập

bởi chìa khoá là những con chữ lặng câm ẩn tích

qua lách tách bàn phím gọi tên

và rồi cánh cửa mở tung phù phép

ngôi nhà

nối kết với những ngôi nhà khác qua những mảnh tơ tợ tạo

những thông điệp hồng vượt không gian thời gian

ngôi nhà nhỏ ấy

đã lâu lâu lạnh lùng hoang vắng

thi thoảng em lách tách tra những con chữ chìa khoá vào

và cánh cửa nhẹ nhàng mở ra

đón bước em vào nhẩn nha quét lùa những mẩu rác

ôi những vị khách em không mời em không mong không đợi

vẫn cố len qua những khe hở mắt trần không nhận ra

đột nhập dấu chỉ để làm thân rác rưởi

ngôi nhà phế tích
chôn kín một góc hồn một góc tim một góc đời
khoá trái đến nghìn sau
những mùa xa xăm đã khép
có phải không gian vẫn đây mà thời gian thì đã vùi bụi cát
ôi ngôi nhà ký ức
rồi em sẽ ghé về thăm
thu dọn những góc ngách bộn bề
nhấm ôn những mảnh đời vụn vỡ
rưng rưng một nỗi niềm xưa

em sẽ về thăm
em sẽ về thăm

người ấy

giữa trập trùng lá hoa ngọc châu tinh tú
rực sắc lung linh
anh chỉ là cục đá nhám thô sần sùi
nhưng kiêu hãnh
rất riêng

không cầu viện mỹ từ ngoa dụ
những lá thư anh âm thầm viết bao tháng bao ngày
tích tụ đầy ngăn tủ
thi thoảng
anh vo tròn một lá
nhét vào hộp diêm rỗng kèm một que diêm
hay xếp nhỏ
cho vào bao thuốc lá không vẫn còn thơm mùi thuốc mới
gửi tôi

ôi Pablô Nêruđa

Alexây Tônxtôi

Puskin

ôi *Điều lệ Đoàn*

ôi *Chàng ngọc*

Chiếc nhẫn bằng thép

Bên ngọn cỏ lau

ôi *Cõi phúc cha*

một thưở

cái nhớ cái thương

anh khoan vùg

quanh chiếc răng tôi siết

bước chân tôi khập khiễng

câu chữ tôi vụng về

nói không ra tiếng

tôi - không thời thiếu nữ

tôi - không như bao thiếu nữ

nhật nguyệt dấu yêu

trong nhiệm màu tiết xuân
trời đất giao hoan
không gian thời gian quấn quýt
chìm lĩm trong nhau
chẳng còn đâu giới hạn
vũ trụ mệnh mang bỗng thật gần
như chưa từng có thể

nhẹ nhàng nhưng hút sâu
ngọt ngào mà xoáy xoay vũ bão
tình dại tê trong đắm say huyền thoại
vẫn đời thường mà quá đổi diệu kỳ
ta tan ra trong nhau
tĩnh tĩnh mê mê
còn đâu bến bờ hư thực

mồng 5 Tết Giáp Thân

'đã khép' *

chẳng phải thơ đâu anh
chỉ là những cảm xúc
tức bờ
vỡ nhoà lên giấy

vâng thì
'rừng xưa đã khép' *
nhưng em
không ngỗ ngách 'quay về' *
không nơi chốn 'ra đi' *
và em
tự giam mình trong khung đời nhỏ
bởi đã tàn rồi
'cuộc vui' *
và chẳng còn đâu
bến bờ
cho em nương náu

* những lời trong ca khúc “Rừng xưa đã khép” của Trịnh Công Sơn
(*Mùa xuân đã đến em hãy quay về, rừng xưa đã khép em hãy ra đi...
Ta vẫn mong em về đây cho đời bày cuộc vui*)

chia xa

tàu chắc vẫn còn nơi sân ga
chưa rời Huế
nỗi nhớ đã tràn về
đầy ắp quanh đây

giữa khuya con ú ớ
em vẫn chưa ngủ được
ngủ đi con đừng làm mẹ khóc
gối ba còn hơi ấm
và chiếc áo bỏ lại
hãy còn cái mùi mồ hôi quen

em dỗ con
dỗ dành trong em nỗi nhớ
nước mắt ơi thôi đừng chảy ra
ít bữa anh về
ít bữa
ít bữa thôi

1988

ân sủng

với thời gian

những sợi tóc trên mái đầu anh mái đầu em càng lung linh

ánh bạc

nếp chân chim ở đuôi con mắt như sắc nét thêm

buồn vui đọng vết tích ghim trong cái nhìn xa xăm

cả trong cái mỉm cười

thoang thoảng dịu dàng mà thấm đẫm

với thời gian

những đoạn đời đã qua với bao bộn bề cơn áo

tất tả khóc cười bươn chải ngược xuôi

những trần trở giữa khuya rất khuya

khi cơn sốt vất khô nét tươi nguyên mụ mẫm con thơ

hằn lên nếp tim anh nếp tim em đau rát

với thời gian

những vần thơ trải nghiệm xâu chuỗi ngày xưa hôm nay và
mai sau

ẩn hiện những mảnh đời ngập ngừng nối nhau trên trang viết

và em cảm nhận trong thăm thẳm tận cùng sâu lắng

ân sủng thiên duyên của muôn đời

cho cuộc đồng hành nhân gian kỳ diệu

từ vô tận đến vô cùng

con trai bé bỏng của tôi

con trai bé bỏng của tôi hãy còn
bé bỏng lắm nhưng chẳng hiểu do đâu
nhìn thấy bản in thử cuốn tản văn
mới xuất bản của tôi nhà in vừa

đưa xem trước nó liền xuýt xoa — *ôi*
mẹ ơi rồi mẹ sẽ bán nó à
vậy còn hai tập thơ của ba thì
có bán không hở mẹ có ai mua

sách của mẹ và thơ của ba không
hở mẹ — tôi phì cười — ở sách mẹ
thì mẹ không biết chứ thơ thì thuở
đời nào mà bán được hở con trai —

con trai tôi tiếp tục xuýt xoa — *ôi*
vậy là vẫn phải nuôi thơ hả mẹ
vậy mẹ phải làm sao bán sách thật

nhiều vào để mà bù cho tiền in

thơ chữ — con trai bé bỏng của tôi
đăm chiêu suy nghĩ moi óc để tìm
phương cách cuối cùng dường như
vô cùng hồ hởi nói — *mẹ ạ mẹ*

*phải tìm cách khuyến mãi hay quảng cáo
bằng tờ rơi hay đồ vui có thưởng
hay là mẹ in một tờ giấy to
nhiều màu thật đẹp ghi rằng ai mua*

*ba mươi cuốn sách của tôi sẽ được
tặng miễn phí một con mèo con và
mua sáu mươi cuốn thì sẽ được tặng
miễn phí một con mèo mẹ mẹ nhé —*

ôi đứa con trai bé bỏng của tôi
chưa kịp lớn khôn thêm để hiểu thì
tình cờ thấy những bưu ảnh tranh bác
Chỉ cất trong nhà — biết được ba nó

cùng một số người khác bỏ tiền ra
in nó lại giấy nẩy lên — *ôi mẹ*
ơi vẫn không chỉ nuôi thơ mà còn
phải nuôi cả tranh nữa hả mẹ ơi!

nhưng mà lạ lùng quá đỗi bây giờ
con trai bé bỏng của tôi khi gặp
một cuốn sách trang đầu tiên nó lật
xem lại là trang cuối in bao nhiêu

cuốn tại đâu giấy phép xuất bản số
mấy số đăng ký bao nhiêu in xong
và nộp lưu chiểu ngày tháng năm — rồi
một hôm con trai bé bỏng của tôi

trầm ngâm tư lự đăm chiêu thì thăm
với mẹ — *con muốn in sách thì có*
được không mẹ giấy phép xin ai hở
mẹ — ôi con trai bé bỏng của tôi

tiễn con đi xa

* tặng con gái

Giữa nắng nóng quê nhà
con chuẩn bị đón rét mướt phương xa
bằng mấy tầng áo ấm
bằng nỗi quắt quay ôi sao mà sớm sủa
cái nhớ cái thèm
ngọn rau thơm rau quế
con cá bống thệ nâu sẫm gãy cong
hủ dứa giá dậu thơm vịm tôm chua nồng thắm
đĩa rau muống mọt
chén nước mắm đậm đà xắn ớt

Những ngày cuối
con chắt chiu tích lũy vào mình
nhai nhai nuốt nuốt
những bữa cơm thắm đẫm tình quê
ánh mắt rạng ngời
xuýt xoa

ngon như chưa bao giờ ngon đến thế
để hai năm dài trước mắt
con tự dõ dành mình bằng hoài niệm ấm êm

Hành trang gói ghém ngoài sách ngoài vở
con không quên mang theo
những tấm áo dài thướt tha niềm tự hào thiếu nữ
chiếc bùa hộ mệnh của ba
túi đựng nữ trang cái lược sừng của mẹ
những chiếc CD dự phòng của em
bao thứ vật vãnh không tên sắm sửa dần hồi cùng mẹ
hoặc một mình
chiếc đồng hồ ba mang đi chính sang giờ xứ người cho
con ngày cuối

Và cho những bữa ăn thui thủi xa nhà
nơi đất khách
con không quên mang theo
chút mặn chút cay chút chua chút ngọt bùi
những hương vị ôi nhiệm màu
như những nắm đất quê hương
sẽ tiếp tục nuôi con khôn lớn

Từ sân bay mẹ quay trở về
cả thành phố ngịt người bỗng trở nên hoang vắng

Thôi con đi

chân cứng đá mềm

Sài Gòn tháng 8 / 2009

con tàu xanh

ngày chia tay
anh đưa em vượt trùng khơi
băng qua những oi nồng trần thế
vườn cao
rồi lạc vào chuyến tàu dịu êm
con tàu thân thương
của một thời anh trai trẻ

ôi con tàu xanh
chẳng thực cũng chẳng là mơ
mà sao cánh tay em dang xa
không tài nào với nổi
bến bờ hạnh phúc

khi anh chìm trong suy tưởng
về một thời xa xưa
một thời chưa biết em
một thời chưa có em
một thời chưa mong ngóng những hẹn hò
hiếm hoi tội nghiệp

trên chiếc cầu ô thước
em chọt thương đến lạ kỳ
những sợi tóc anh điểm bạc

có phải
mỗi một ánh bạc trên mái đầu anh
mỗi một nếp nhăn trên khoé mắt em
đã nhắc chừng ta về thời gian
kẻ huỷ diệt của muôn đời
sẽ vô cùng nhẫn tâm tàn khốc

nhưng cũng có thể
vượt qua những vật vãnh đời thường
cái tình không ai không gì cất chứa nổi
sẽ theo em theo anh đi về
cõi mộng lung vô tận

ở đó
chẳng còn những ràng buộc bủa vây
chỉ còn sự nhiệm màu
để tình yêu chấp cánh
êm ái nhịp nhàng
và muôn thuở phiêu bồng
trên con tàu xanh

và ước mơ

sẽ mãi mãi là điều rất thực

8 / 2002

amadeus

* nhân xem cuốn phim “Amadeus” -
dịp 250 năm ngày sinh Mozart

kết tinh từ những trập trùng đối ngẫu phận người
những u tối hào quang
những hoài nghi ngưỡng vọng
những nhọc nhằn những thăng hoa
những khóc cười
sống và chết

những nốt nhạc có uy lực phép màu
amadeus

róc rách nỉ non
cuồn cuộn trào dâng sục sôi vũ bão
mạch chảy bung thốc xé toạc màn trời
xé toang hết thảy những lần ranh hữu hạn
không gian thời gian
để thập niên sau thế kỷ sau
muôn vạn năm sau
đời đời kiếp kiếp
khắp khắp địa cầu khắp khắp vũ trụ thiên hà
triệu triệu trái tim phủ phục lắng nghe
nhịp thở oằn theo cung bậc diệu kỳ
hoài vọng đắm say đón đau hoan lạc
lời hiệu triệu chí tôn
amadeus amadeus
amadeus

ôi *amadeus*

hơi thở người có sao nửa chừng vụt tắt
những nốt nhạc hoà thai cuối đời
đâu đã kịp tượng hình
sao người vội vã thiên thu
khiến nhân loại nghìn sau vẫn chưa hết ngỡ ngàng
thảng thốt

mười năm

bởi linh cảm chưa biết dối lừa
hay trái tim quá ư tinh nhạy
mà không dưng
giữa bộn bề rối rắm những âm vang đan xen ngang dọc
nhịp rung xưa chợt tỉnh thức
nhói đau
hay có khi
tự cõi mênh mông khuất lấp anh lặng về
lay thức những xa xưa

có là phù du đâu anh
khi mảng đời một thuở mơ màng với bao vụn rời chấp nối
tháng năm ngỡ là cổ tích
vẫn không gì đuổi xua không gì xoá nhoà khoả lấp
nói gì đến huỷ diệt
với thời gian
những nói cười bấy lâu ủ kín trong góc ngách nào sâu
thảm bình an
như đến hẹn bỗng trỗi lên

dậy sóng

chuyển di trú cuối cùng
sau bao nghiệt ngã đón đau vắt kiệt anh
đến tối tăm thảng ngày chẳng còn biết đâu sáng tối
đâu là giải pháp tối ưu
phương thuốc nhiệm màu
giúp anh vượt thoát

hành trang gói ghém
với người chợt quên chợt nhớ như anh
có chẳng anh
những toan màu
giá vẽ
những bút lông cực tốt
bột màu hiếm hoi
dao cắt tranh lục tìm mua được từ xứ người
những mẫu gỗ dờ dang chưa là thành phẩm
và những giấc mơ
chân
thiện
mỹ
chưa kịp thành hình
có không anh

ơi người một thở mộng mơ
tương tư ngôn ngữ của sắc màu âm thanh và ánh sáng

Minh ơ

* gửi hương hồn em tôi

có lẽ suốt đời em đắm say toán học
nên khi lìa bỏ dương gian em dứt khoát rạch ròi
chóng vánh đến không kịp một lời trăng trối
một tiếng rầm - em đổ vật xuống mê man tím tái

ở phòng hồi sức ra em chỉ còn là tấm thân bất động
mà chị thì không thể nào tin nổi Minh ơ
khi xe chở em từ bệnh viện trả về nhà
cơ thể nguội dần của em vẫn còn hơi ấm ấm
trang file trên máy còn nguyên những công thức mới lúc nãy
thôi em đắm đuối
bài toán cuối cùng chưa kịp giải bỗng chốc hoá thiêng liêng

uất ức gì em mà sáng ra chiếc bàn gương nguyên lành tự
dưng rạn vỡ
đã đến giờ ăn - em đói kêu gào mà chẳng ai hay

và em chưa kịp hiểu ra mình chỉ còn là một hồn ma không

nơi nương náu

hay em bức bối bởi phát hiện cuối cùng loé lên chưa ghi kịp

đã khiến bùng vỡ tim em, vật em ngã sóng soài

em biết không Minh

sáng thứ hai học trò em đùn nhau không đưa nào lên xoá

bảng

nghẹn ngào thương nét chữ thầy mới đây thôi chiều thứ bảy

chỉ vài giờ trước lúc em đi

và bạn bè em khắp muôn phương ngỡ ngàng trước tin sét

đánh

có người còn đang lo giấy tờ chuẩn bị đón em qua

(sao em chẳng đợi đến thăm Venise rồi hẵng lìa trần)

tin đã lan đến hết chưa em những nơi em từng đặt chân lên

bục giảng

những giảng đường ở những đất nước xa rất xa

phía bên kia một phần tư vòng trái đất thời gian chênh lệch với

ở nhà là năm hay sáu giờ

tùy theo mùa đang hạ hay đông

những ngày em đi xa mọi người ở nhà hay nhắm tính để hình

dung ra em đang thức hay ngủ

và mong những i-meo thi thoảng em gửi về

nhờ xem lại cách hành văn những bài báo cáo

hay kể những mẩu chuyện buồn vui của ngày tháng lang
thang xứ người

bây giờ thế giới em đang ở có ngày đêm giờ giấc gì không

Minh

chênh lệch với nhân gian này bao nhiêu giờ hay bao nhiêu

ngày tháng

hay chênh nhau đến cả một kiếp người

phải vượt qua lần giáp ranh sinh tử

em có cách nào có địa chỉ i-meo

để nhắn tin về nhà kể chuyện nơi em mới đến

và tiếp tục với bạn bè khắp nơi trên trái đất

câu chuyện về những ánh sáng diệu kỳ đã cuốn hút em đã

quật ngã em

khiến kẻ xông pha phải bỏ mình trước giờ chiến thắng

tấm bia đá thầy em từ Hà Nội mang vào

khắc ghi công lao của em nhà toán học trẻ

em hãy thưa với ba (để thôi vì em đang ở cạnh ba trong nghĩa

trang nhà ngoại)

rằng ba có thể thoả lòng dù em sống mới nửa cuộc đời

bởi công vun đắp và hoài bão ngày xưa của ba đã phần nào

kết trái

bốn mươi tư tuổi đời em đã kịp khẳng định mình rồi mới ra đi

ngày thơ bé em là đứa con èo uột mẹ thương nhất nhà
mẹ tất tả bồng em đi khắp nơi khám chữa
căn bệnh gan thở xưa khi em lớn lên chẳng còn đâu dấu tích
thể mà trái tim em thì vỡ mới lạ lòng
ngày em vào trong quan đầu chít khăn tang cho mẹ
và dải tang tím phủ quanh linh cữu hai vòng
mẹ nào có biết...

buổi sáng đưa em lên đồi ở với ba xe qua nhà mấy chị em nhắc
em vào thăm nhà lần cuối
mẹ vẫn chẳng hay biết gì với căn bệnh kéo dài từ mười mấy
năm nay

lạy mẹ tha thứ cho chúng con
mẹ sẽ không tài nào sống nổi với tin này
nước mắt chúng con lăn ra gấp đôi không chỉ cho em mà cho
cả mẹ

chưa kể cho Phượng và Nin, gia đình nhỏ của em

ơi Minh

những giờ lên lớp bây giờ dù vẫn trong khung cảnh cũ
chị thấy mình dường như đã là ai khác chẳng còn chút gì nữa là
mình

cố gượng mà chỉ thêm bưng mặt khóc

giá như em không đắm say đại số tô pô đến nhường ấy
có khi cuộc đời này đã không sớm mất em

11 / 2004

dấu đi xa

dấu đi xa
trong giấc mơ em vẫn rất gần
vẫn quấn quanh vẫn nghĩa tình ấm áp
vẫn thi thoảng ghé qua thăm
như ngày trước

cái áo em mặc vẫn bạc màu
vẫn chiếc quần gin bụi
bàn tay em với cái lạnh cõi âm
nhưng rắn chắc thịt da người dương thế
nụ cười hiền từ
vui buồn theo âm hưởng nắng mưa cuộc đời tung hứng
uất ức giận hờn reo vui cười sang sảng
như cái thuở sinh thời

vẫn là em đó thôi
ôi em tôi
dạn dày mà quá đổi trẻ thơ

bàn tay quen mân mê nhúm tóc trên tai từ ngày còn thơ bé
câu nói thường lặp ba lặp bập

giờ này em không còn tuổi không còn đời
chỉ còn là hư vô giữa mông lung vô tận
những lời em nói trong mơ là ngẫu nhiên hay là thông điệp
mà khiến khắc khoải vô chừng những người thân yêu ở
lại

khi em bất chợt biến tan đi
trong đêm đen khuya khoắt

sau bao ngày bao tháng tự dỗi dành
chị chẳng khóc nữa đâu em
nước mắt bây giờ đã chảy ngược vào trong
sóng sánh thương yêu
và mộng căng mơ ước
về một giải ngân hà nối kết hai bờ âm dương
sẽ là vĩnh cửu

có khi như thế mà hay

* gửi hương hồn Nguyễn Xuân Hoàng

có khi như thế mà hay

như cột đũa anh ra đi nhẹ nhàng trong giấc ngủ

lời tâm tình đượm hơi men thay lời nhắn nhủ

vần thơ vô thường để lại trăm năm

bước anh đi thanh thoát thung dung

tựa chiếc lông hồng đón đau gì đâu sao lại khóc

căn nhà anh tịnh không tiếng nấc

phút truy điệu bạn bè thì thảo giã biệt anh

đưa anh về cõi mù tăm

bằng hữu người thân đến từ khắp xứ

trời đất tiếc thương làm gió mưa vần vũ

bốn mươi tuổi đời vừa vẹn nhịp cầu giữa thực và mơ

thở dương trần anh làm rề đất Thần kinh

nay hồn xác phân đôi anh hãy nhận núi đồi Thừa Thiên là

đất mẹ

để khi xác thân trở về làm cát bụi
anh vẫn trong vòng tay mẹ hiền trù mến thương yêu

mười lăm năm

* kính dâng hương hồn Ba

Mười lăm năm Ba nằm dưới huyệt lạnh
có một điều vẫn vẹn nguyên
trong giấc mơ ngày cũng như đêm của con
Ba luôn hiện hữu ở cõi trần
cùng những ưu tư khắc khoải
nét mặt trang nghiêm
cái nhìn đăm chiêu nụ cười buồn xa xăm bất đắc chí
và Mạ vẫn khoẻ khoắn vào ra
tất tả nhọc nhằn
chăm chút cho Ba và chúng con từng chén cơm tấm áo
hết ngày nào

Nhưng thật quá đổi lạ lùng
những bản khoản tích tụ bấy lâu không lời giải đáp
cứ tù mù
trong giấc mơ sao con không hề nhớ ra

để hỏi Ba

để khi tỉnh ra những dấu hỏi to từng áp ử vẫn còn đây
nguyên vẹn

Và mười lăm năm
sự mát mát thuở nào vẫn còn tươi mới
bởi mãi mãi không còn
cột mốc cho con bám vào từ thuở chập chững đầu đời
trong những bước đi chớm tuổi trưởng thành và suốt những
chặng đời gập ghềnh còn lại
cột mốc bám víu niềm tin
sự sẻ chia những giá trị vĩnh hằng
chẳng còn
cả những câu chuyện tranh cãi
giữa Ba và đứa con gái bướng bỉnh hay cãi của Ba

Ngày Ba vĩnh viễn đi xa
con chỉ vừa qua xứ người ngày hôm trước
Ba khéo chọn ngày
tránh cho con cảnh chân bước không rời
lòng xa không dứt
nhưng sao sân bay Charles de Gaulle khi anh Hai ra đón
con
tưởng chừng đã ngập đầy nước mắt
hở Ba

Có phải

tại con biết trước Ba sắp sửa đón chuyển xe cuối cùng
từ những hôm lặng lẽ ngồi nghe Ba thủ thi dặn dò trên
giường bệnh

những điều ôi tâm huyết

sâu kín trong góc tim và chỉ bật ra khi Ba nửa tỉnh nửa mê
như con đã quất quay

nhất quyết về thăm nhà bằng những chuyến bay mà giá vé
vượt xa khả năng tài chính của con

mặc cho bao người ngăn cản

để khi

vừa nhìn thấy Ba

con biết ngay mình không hề nhầm lẫn

rằng trái tim tinh nhạy đã mách bảo cho con về được bên

Ba

những ngày sau cuối

Và Ba ơi

con đã đón hung tin

cái tang lớn nhất đời mình

như linh cảm đã dự báo

một mình

một mình với niềm đau

một mình trong cái se lạnh của Paris vào thu xa gia đình

nguồn cội

một mình với những nén hương liên tục cắm trên bàn thờ lập

vội

chân dung Ba phóng to cắt từ hình đám cưới ngày nào của

con

cái khung ảnh nhỏ chiếc bình hoa tình cờ mang từ nhà sang

mảnh khăn tang xé từ chiếc áo cũ nào con không còn nhớ

và lần lượt

lần lượt

bạn bè con những người thân quen và học trò cũ của Ba đến

sẽ chia

Ngày về nước

về nhà

nhà chúng con rồi nhà Ba Mạ

con bơ vơ khác gì đứa con trai vừa đầy bốn tuổi của con

khi nó ngơ ngơ ngác ngác

lục lọi khắp các góc phòng chẳng tìm đâu ra cái dáng lom

khom run run của ông ngoại

Con không chạy quanh kiếm tìm nhưng con nhận thấy

phòng ngủ của Ba trống

thư phòng của Ba trống

những đĩa hát và băng cải lương những hộp kẹo hộp bánh

đầu giường bỗng trở thành di vật

cả những bộ áo quần trắng thơm thơm tho Ba tiếc không

dám mặc ngày còn ở dương trần

và hơn tất cả

những gì Ba chưa kịp nói và những gì con chưa kịp hỏi Ba

Ba ơi

có phải với chút sức tàn còn sót lại

Ba chỉ kịp hàn gắn cho máu mủ nối liền

giữa phương xa và quê nhà

giữa anh Hai và chúng con

như con tin chính nhờ Ba phò hộ

khi anh Hai càng mở rộng vòng tay nâng bước chúng con
hơn cả những ngày còn có Ba trên đời

Cũng có thể trước mắt mát chung chúng con hiểu còn sót lại
cho mình những gì yêu dấu
và nâng niu tình máu mủ
và cũng có thể
những lời Ba căn dặn ngày nào
đã trở nên mệnh lệnh trái tim
sưởi ấm những tâm hồn bắt đầu biết mồ côi bố của chúng
con
ôi mồ côi
một lần đã là vĩnh viễn
dẫu con tin ở nơi xa rất xa Ba vẫn luôn đau đáu dõi về chúng
con

Rồi năm tháng tiếp liền năm tháng
những cái tang khác liên tục dội xuống những mảnh đời bất
hạnh của chúng con
bất ngờ và nghiệt ngã
nước mắt đến cạn kiệt héo khô
Trong đớn đau khôn cùng
dường như vọng từ cõi âm lời hoá giải cho những oán giận
thù hận dương thế
nhắc nhở chúng con biết thứ tha

trước những lỗi lầm tưởng như chẳng thể nào dung thứ đã trả
giá bằng những cảnh đời oan nghiệt

và từ đó

lòng dung thứ dần vượt lên oán hờn và thương yêu dần

khuất lấp hận thù

và qua đó

con tin Ba đã mỉm cười tha nợ nguyện

trút bỏ một gánh âu lo từng dai dẳng một thời

và tim Ba bớt đau

Nhưng rồi vì đâu Ba ơi

giông tố cuồng phong lại gióng lên lời huỷ diệt loại trừ

xoáy vào những thương tích xưa tưởng chỉ còn là hoài niệm

vực dậy những hận thù tưởng đã vùi lấp từ lâu

ôi thất lòng

Và đau đớn thay

tất cả đều nhân danh Ba và lòng hiếu thảo

sao vậy hỡi Ba...

Con không tin

những điều dã tâm nương ấy lại có thể là tâm ý của Ba

nhưng Ba đang ở đâu Ba ơi

chúng con biết bám víu vào đâu

Mạ vẫn khi tỉnh khi mê

lời nói ngu ngơ

có tình táo cũng chỉ vừa đủ nhận ra những ai thực tình
thương mến

Trong tuyệt vọng và với bao lời khẩn cầu tâm huyết
những nén hương trên mộ Ba trên bàn thờ nhà con và nhà

Ba Mẹ cuối cùng đã oằn cong
và con tin ở điều linh ứng
tin Ba chứng giám
chấp thuận cho chúng con
vẫn luôn thương kính phụng thờ Ba
nhưng không tôn Ba lên hàng một vị thần bậc thánh
Ba vẫn chính là Ba thôi một con người thực với đủ đầy
những đặc thù nhân tính
những yêu ghét riêng đôi khi lạ lẫm đến buồn cười
tự nhận mình là thú ăn thịt nên chẳng thiết ăn rau
thèm nghe cải lương hơn tân nhạc
ưa thích sự nghiêm túc chững chạc nhưng những lúc vui vẫn
bỗ bã với bạn bè
một cách rất người
rất đời
rất thực
bởi như Ba đã từng dạy chúng con
con người luôn ở giữa thiên thần và loài vật

kẻ nào tự cho mình là thiên thần sẽ rơi vào hàng ác thú ⁴

⁴ “L’homme n’est ni ange ni bête. Et le malheur fait que qui veut faire l’ange fait la bête.” (Người không là thánh, cũng không là thú. Không may kẻ nào muốn làm thánh hóa ra lại làm thú.) (Blaise Pascal)

Và con hiểu

đã là người nào ai có thể vẹn toàn không tí vết

như ngày con còn thơ bé Ba vẫn ưa thích liệt kê những tật
xấu của con

những khi Ba đu đưa trên võng và con leo lên người Ba ngân
nga “nằm trên mình Ba sướng quá ta ơi”

Ba thường cười ha ha và bắt con kể ra đủ mười tật xấu của
con

và con vui vẻ xoè tay kể hết chẳng ngại ngần
dữ nè tham ăn nè đái dầm nè nhác học nè...

Với tuổi đời chồng chất những tật xấu xưa bớt dần và cũng
lùi xa những “sướng quá ta ơi” thời thơ bé

nhưng muôn đời Ba vẫn là Ba của con phải không Ba
muôn đời với con

Ba vẫn là tấm gương sống rạng ngời khí tiết
lý tưởng và hướng thiện

thậm chí nghiệt ngã với con tim đón đau của chính mình để
bảo tồn lý trí

Nhìn lại những chặng đường đã qua
khi con đã trải qua gần hết những năm tháng dài cống hiến
đôi lúc con tự hỏi
phải chăng con lại đi trên con đường trước kia Ba đã đi
lảng lảng tránh xa bao lợi danh thế sự bao chen chúc chốn
quan trường
giữ vẹn cho tâm mình sự thanh thoi trong trẻo
như Ba thuở nào

Ngày kết thúc cái nghiệp của mình con vẫn sẽ chỉ là
một cô giáo yêu nghề
với thật nhiều thế hệ học trò thương mến
Có thể con có đôi chút may mắn hơn Ba
khi được công nhận cái gọi là học hàm học vị
và sẽ ổn định những đồng lương hưu trí
thay vì chút tiền trợ cấp cơm côi của Ba mà đắng cay thay
cuối cùng cũng bị cắt mất dù con đã cố khiếu kiện đủ
đường
nhưng thực chất con vẫn chỉ là
người đưa đò tận tụy
âm thầm giản dị
như Ba thuở nào

Mười lăm năm Ba đi xa
con vẫn hoài ghi nhớ
Ba từng dặn con hãy tránh xa những điều dữ những người
hung ác
biết phục thiện và giữ gìn khí tiết
nhân đạo với cả kẻ thù như bố của Hugo ⁵
sống giản đơn và không hổ thẹn khi đối diện với lương tâm
mình
và Ba từng dạy con
hạnh phúc gia đình chỉ có được khi anh chị em ruột rà kết
thành một khối
trong tình thương yêu
Hãy tiếp tục phò hộ cho chúng con Ba ơi
hãy giúp chúng con luôn đùm bọc nâng đỡ nhau
để Ba thực sự nhẹ lòng nơi cõi ấy
để máu cuối cùng sẽ chảy trọn vẹn về tim

⁵ Bài thơ “Après la bataille” (Sau trận đánh) của Victor Hugo bắt đầu bằng “Mon père, ce héros au sourire si doux...” (Bố tôi, người anh hùng với nụ cười dịu hiền nhường ấy...) kể về câu chuyện xảy ra với ông bố của nhà thơ, một vị tướng, khi ông đã ngăn không cho lính của mình giết kẻ thù đang bị thương, và ra lệnh đem nước cho anh ta uống vì anh ta đang khát.

không lạc loài
và hận thù ngàn đời hoá giải

Và ngày đến lượt con đến xứ sở của Ba bây giờ
Ba sẽ ra kịp để đón con với một nụ cười hân hoan Ba nhé
đừng để con lại bơ vơ không biết bám víu vào đâu
và Ba con mình
sẽ cùng điếm lại những tật xấu dễ thương ngày nào của
con ở dương trần
dù cho rất khác Ba con ngày càng thích rau hơn thịt
nhớ nghe Ba thương yêu
nhớ nghe Ba
ơi Ba thương yêu của con

Ngày giỗ đầu lần thứ mười lăm của Ba
Mùng 4 tháng 8 Kỷ Sửu (22.9.2009)

sẽ có một ngày

* để ghi nhớ một chuyến chu du trên xứ sở thần thoại

sẽ có một ngày

trên hành trình đến với những cánh đồng Abydos của

Osiris

dương trần tục lụy em bỏ lại đằng sau

cả những thân sơ giận thương yêu ghét

em không cần mang theo

cuộn papyrus Tử thư dẫn dắt đường đi lối lại cõi âm

em cũng chẳng cần

những chiếc bình di hài chắt chiu cất giữ nội tạng

và trái tim còn tươi nguyên

để Anubis cân đo tội lỗi

với chiếc lông đà điểu đặt lên bàn cân

chẳng cần

những tấm bùa phù chú những hình thù bọ hung

buộc trái tim phải lạng cam lừa dối

chẳng cần

những lớp băng quấn quanh tấm thân giá lạnh

vải lanh ướp xác và thuốc dẻo tấm hương thơm

chẳng cần

những cảnh trí nhiều màu chạm trổ nơi em ngàn đời an

ngủ

gợi những mảnh đời dương thế

chẳng cần
hình nhân thay em gánh chịu nhọc nhằn lao dịch
theo thánh ý của Osiris

dẫu ở góc trời nào
linh hồn-kê của em cũng có thể thành thơ
hát ca và say đắm
cả trong những phút giây lưỡng và trán đẫm mồ hôi
óc vất cạn kiệt
và cả những lúc làm thơ
nếu em còn có thể làm thơ

đừng lo gói ghém cho em hành trang lên đường
hãy mau chóng giúp em thành tro bụi
hoá thân qua ánh lửa thiêng
và tro tàn sẽ chất lên một chiếc thuyền mơ
đem thả ở dòng sông Nile huyền thoại
“sông Nile trên trời mưa cho xứ khác
còn sông Nile dưới đất riêng dành Ai Cập thôi”⁶
và em sẽ mãi hoài

⁶ Trích trong trường ca “*Tụng ca mặt trời*” của Ikhnaton, vị pharaon-nhà thơ lớn của Ai Cập, vào khoảng năm 1380 trước CN.

lên đênh một kiếp tang bồng trôi nổi

2004 – 2005

giải trình

Tôi vẫn không nghĩ những gì tôi viết có thể là *thơ*. Với tôi, *làm thơ* là một điều gì đó thực sự to tát, vượt quá sức vóc của tôi. Tôi chỉ dám mượn vần điệu của *thơ*, ngôn ngữ *thơ* để gửi gắm lên giấy những cảm xúc trong từng khoảnh khắc sống của mình. Những cảm xúc vụt loé lên một tích tắc nào đó, có khi đậm nét, sáng rõ, có lúc nhạt nhoè, lẫn lộn, khi thì bùng cao như lửa ngọn, lúc lại lay lắt, ẩn hiện chập chờn. Những cảm xúc không kết thành một khối, mà như những mảnh vụn, là mùn cưa, dăm bào, lấm tấm, rải rác, đậm nhạt không đều, vô cùng rời rã. Những cảm xúc thường đến rồi đi, bất chợt như những ngọn sóng triều ngợngác truồi lên bờ, vỡ nhoà trên da, lan toả, và lụi dần. Nếu không kịp thời nắm bắt, chớp lấy chúng, thì rồi một làn sóng khác sẽ dạt xô vào, xoá hết những vết tích của làn sóng cũ. Tương tự như thế, một cảm xúc mới rồi sẽ ít nhiều bôi xoá đi những vết tích của cảm xúc cũ. Còn lại có chăng chỉ là những ấn tượng mờ nhạt, có đậm đà cũng chỉ hoạ hoằn hay ở mức độ nào đó thôi. Thay vào đó là bàng hoàng, nuối tiếc, không chỉ với những gì đã qua, đã mất, mà còn với những cảm xúc không thể nào níu giữ, ghi nhớ trọn vẹn, những cảm xúc chỉ có thể đến một lần

trong đời người, và một khi đã qua, thì khó lòng hồi tưởng lại. Cũng có những sự gợi nhớ làm nảy sinh cảm giác đau đớn hay rộn ràng, tưởng như đau cái đau ngày cũ, rộn ràng nỗi rộn ràng xưa, nhưng thật ra đó là cái đau mới, sự rộn ràng mới, *của hôm nay*, khi nhớ về một câu chuyện, một hình ảnh *của hôm qua*, là âm hưởng, tiếng vọng của cái đau, của sự rộn ràng cũ, của những trải nghiệm cũ, với một cách cảm mới, vô cùng thúy chung, nhưng đã khác.

Có lẽ những gì tôi viết, dù đó có vẻ là những lời thầm thì với một *người yêu dấu*, chỉ là những mẫu đối thoại của tôi với chính bản thân mình. Để ghi nhận, tự nhắc nhở và nhắc với chính mình những lay động, cảm xúc đã *sống*, vào một lúc, một nơi... Và độc giả nếu có, tôi cũng mới hình dung ra mỗi một độc giả duy nhất, người có đủ mọi tư thế, quyền năng, *góc độ* để soi sáng, thấu suốt những gì còn mịt mù trong ngồn ngộn cái mớ ngôn từ khắp khiêng tôi viết. Người có thể soi thấu mọi góc ngách trong tôi, ở những đoạn đời tôi, với những chiều kích mà ngay chính tôi cũng mù tịt.

Cũng bởi vì thế, những gì tôi viết, dù có *là thơ* hay *không là thơ*, cũng xin riêng gửi đến *một người*. Cho dù đó là con người thuộc thế giới thật hay thế giới ảo.

phạm thị anh nga

Anh Nga

NHẬT NGUYỆT DẤU YÊU

Nhật Nguyệt Dấu Yêu là một mùa hoa trái trĩu tràng, tập thơ đầu tay được tác giả gửi đến người đọc như một ủy thác, sau khi đã trải nghiệm cuộc đời, thực tế và văn học. Phạm thị Anh Nga là nhà giáo chuyên về ngữ học, nắm vững quy luật ngôn ngữ và văn học, khi cho ấn hành tác phẩm muộn màng, ắt cũng đã so đo :

*Chẳng phải thơ đâu anh
chỉ là những cảm xúc
tức bờ
vỡ nhòa lên giấy*

Lời tâm sự chân tình, từ tốn, chứng tỏ tác giả nắm vững kỹ thuật ngôn ngữ thơ hiện đại, cả ba mặt từ pháp, bút pháp và âm pháp.

Tập thơ ngắn nhưng mang quá trình một con sông dài, dài suýt soát với cuộc sống : khởi hành từ những vần điệu đầu tiên, mới mẻ nhưng vẫn còn trong phạm trù thơ quen thuộc :

*Ngọn gió đi qua
làm rớt cái hôn mà không biết
em nhạt về
gói ghém
gởi cho ai*

(Bé bỏng, 1988)

Hình ảnh, điệu thơ tình tứ, nghịch ngợm, trẻ trung. Bài thứ hai, tiếp theo, thiết tha hơn, nhưng vẫn cùng một phong cách :

*Nước mắt
là cái thước đo hờn dỗi
mỗi lúc giận anh*
(Em khóc, 1988)

Một bài thơ khác, tài hoa, tân kỳ, dặt dìu nữ tính :

*ai tung bụi nắng
vào cỏ non xưa
em thiếu nữ
em nhạt nhẽo đến một đời
chưa tài nào gom đủ
dấu thu phai
ai gieo hò hẹn
vào thơ ngây
em một thuở
và mù tằm
mù tằm
mù tằm*

(Dấu lặng)

Thơ Anh Nga khơi dòng bằng những dạo khúc trong sáng, thăm thẳm như tiếng chim chào đón bình minh ; rồi có lúc quặn thắt buồn đau :

*Ngôi nhà phế tích
chôn kín một góc hồn một góc tim một góc đời
khóa trái đến nghìn sau
những mùa xa xăm đã khép
có phải không gian vẫn đây mà thời gian thì đã vùi bụi
cát*

*ôi ngôi nhà ký ức
rồi em sẽ ghé về thăm
thu dọn những góc gác bộn bề
nhắm ôn những mảnh đời vụn vỡ
rưng rưng một nỗi niềm xưa*

(Ngôi nhà không ngõ phố)

Thơ Anh Nga thường là tinh táo. Nhưng thỉnh thoảng cũng lão đảo đắm say, như bài thơ làm tựa đề cho cả thi phẩm *Nhật Nguyệt Dấu Yêu* :

*Trong nhiệm màu tiết xuân
trời đất giao hoan
không gian thời gian quán quýt
chìm lĩm trong nhau
(...)
nhẹ nhàng nhưng hút sâu
ngọt ngào mà xoáy xoay vũ bão
tình đại tê trong đắm say huyền thoại
vẫn đời thường mà quá đổi diệu kỳ
ta tan ra trong nhau
tĩnh tĩnh mê mê
còn đâu bến bờ hư thực*

Lời thơ cuồng nhiệt chứng tỏ Anh Nga có khả năng sử dụng ngôn ngữ thơ trên nhiều cung bậc. Nói rộng ra, là chị có tâm hồn thơ, tư duy thơ, có xúc cảm nghệ thuật và sử dụng thi pháp nhuần nhuyễn theo phong cách hiện đại.

Tuy nhiên đến một lúc nào đó, Anh Nga không còn xem thơ như một nghệ thuật, một ngôn ngữ điệu nghệ - dù rằng mình đủ « tay nghề ». Thói thường, người đời vẫn xem thơ như lời nói khéo, giàu âm điệu. Một giọt ngọt ngào nhều vào cuộc sống. Anh Nga, đến giai đoạn nào đó, không còn vui với trò chơi, dù là trò chơi nghệ thuật được xã hội đề cao. Anh Nga hết ham « làm thơ » mà muốn « sống thơ » - đưa cuộc sống vào thơ, thay vì đem thơ vào đời sống, làm một thứ vớ vẩn, tô điểm.

Đã làm thơ thì ai cũng muốn làm nên câu thơ hay, nghĩa là sắp xếp, lắp ghép lời nói thành vần điệu, càng hay càng tốt. Nhưng hay là hay với người khác, còn với chính bản thân mình thì sao ? Trong bài *Giải trình* ở cuối sách, Anh Nga đã bộc bạch :

« Có lẽ những gì tôi viết (...) chỉ là những mẫu đối thoại của tôi với chính bản thân mình. Để ghi nhận, tự nhắc nhở và nhắc với chính mình những lay động, cảm xúc đã sống, vào một lúc, một nơi... ».

Lối độc thoại bắt đầu rõ âm vực với những bài *Không tên*, những lời nói với con, với người anh xa xứ, với người bạn quá cố. Đặc biệt là với người em trai đột ngột qua đời khi tuổi còn rất trẻ :

*Có lẽ suốt đời em đắm say toán học
nên khi lìa bỏ dương gian em dứt khoát rạch ròi
chóng vánh đến không kịp một lời trăng trối*
(Minh ơi, 2004)

Hay với người cha, nhân ngày giỗ :

*Mười lăm năm Ba năm dưới huyết lạnh
(...)
Rồi năm tháng tiếp liền năm tháng
những cái tang khác liên tục dội xuống những mảnh đời bất
hạnh của chúng con
bất ngờ và nghiệt ngã
nước mắt đến cạn kiệt héo khô
trong đón đau khôn cùng
dường như vọng từ cõi âm lời hóa giải cho những oán giận
thù hằn dương thế...*
(Mười lăm năm, 2009)

Đây là những chuyện thật trong đời tác giả, những chấn thương sâu sắc, được giải bày bằng lối tự sự chân thành và thô tháp so với những trường phái thơ đang thịnh hành, và ngay với những bài thơ trước của tác giả. Vậy nó có giá trị gì về mặt văn học và nằm ở vị trí nào trong lý thuyết thi ca ?

Anh Nga là người uyên bác về văn học và ngữ học, là người sáng suốt, trầm tĩnh, dẫn đo nhiều trước khi xuất bản một thi tập muôn màng. Văn bản trần trụi đầy xúc cảm buộc chúng ta phải đặt lại vấn đề : cái gì là thơ ?

Phải chăng thơ là những mảnh đời được cảm nhận là thơ ? Khi ta cảm nhận một văn bản, hay một mảnh sống, là thơ, thì nó là bài thơ ? Thi tập *Nhật Nguyệt Dấu Yêu* làm cơ sở cho lý thuyết mới ?

Những bài thơ đầu tập, rất bài bản, khác hẳn với những văn bản cuối tập, thô tháp, *prosaïque*, nhưng không mâu thuẫn trong ý thức của tác giả :

« tôi chỉ dám mượn vần điệu của thơ, ngôn ngữ thơ để gửi gắm lên giấy những cảm xúc trong từng khoảnh khắc sống của mình. Những cảm xúc vụt lóe lên một tích tắc nào đó, có khi đậm nét, sáng rõ, có lúc nhạt nhòa, lẫn lộn, (...) ẩn hiện chập chờn. Những cảm xúc không kết thành một khối, mà như những mảnh vụn, là mùn cưa, dăm bào, lấm tấm, rải rác, đậm nhạt không đều, vô cùng rối rắm ».

Lời cuối bài *Giải trình* cuối sách, tác giả đã từ tốn, dè dặt :
« những gì tôi viết, dù có là thơ hay không là thơ... ».

Chúng ta có thể trả lời chị, bình thản và dứt khoát : nó là thơ. Thơ xê dịch từ diễn ngôn cách điệu đến những mảnh sống, mảnh tâm sự nguyên chất. Chất men gắn bó những viên gạch rời ấy là lòng chân thành của Anh Nga. Chân thành với văn học và với bản thân.

Người đọc có thể xem *Nhật Nguyệt Dấu Yêu*, như lời người xưa, là *của tin gọi một chút này làm ghi*.

Đặng Tiến
Orléans, 11-11-2010

m ụ c l ụ c

LỜI TỰA (Hoàng Phủ Ngọc Tường).....	5
bé bỏng	7
em khóc.....	8
nguyên cớ.....	9
nhớ	10
dễ thương.....	11
có thuở anh đưa em về	13
nỗi đau riêng	15
mưa Paris.....	17
Re: tu tiên.....	19
Rouen.....	21
có thuở mưa trên đồi núi	23
dẫn dò	24
dấu lặng	26
những cơn mưa đời	28
tiễn đưa	31
giã từ	33
dễ gì	36
hoang tưởng.....	38
khi xa.....	40

không tên 4	43
không tên 14	46
không tên 15	52
không tên 16	59
lạ lắm.....	63

lộc đầu năm.....	65
luy trần	67
ngôi nhà không ngõ phố	69
người ấy	72
nhật nguyệt dấu yêu	76
'đã khép' *	78
chia xa.....	80
ân sủng	82
con trai bé bỏng của tôi.....	85
tiễn con đi xa	91
con tàu xanh	95
amadeus	99
mười năm	102
Minh ơi.....	106
dấu đi xa.....	114
có khi như thế mà hay.....	117
mười lăm năm	119
sẽ có một ngày.....	139
giải trình	143
Anh Nga - NHẬT NGUYỆT DẤU YÊU (Đặng Tiến) ..	145

nhật nguyệt

DẤU YÊU

thơ PHẠM THỊ ANH NGA

NHÀ XUẤT BẢN THUẬN HOÁ

33 Chu Văn An – Huế. ĐT: 054.3823847 – 3821228

Fax: 054.3848345

Email: nxbthuanhoa@vnn.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN DUY TỜ

Biên tập: Lê Hòa

Trình bày: Anh Nga

Sửa bản in: Anh Nga

Bìa: “Nhật Nguyệt” (tranh Đinh Cường,
sơn dầu 18x24, 8.2010)

Phụ bản: “Sắc sắc không không” (tranh Bửu Chi,
sơn dầu 80x80, 10.2000)

In 300 cuốn, khổ 14 x 20.5 cm tại Công ty In TNHH Bảo An
16H Hai Bà Trưng Huế.

Số đăng ký KHXB: 364-2010/CXB/25-06/ThuH.

Quyết định xuất bản số: 192/QĐ-XBTH cấp ngày 09.12.2010.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 12 năm 2010.